

עבודת השם

כרלת "ראה"

במשל: אדם אחד בא לבית הכנסת, ומרוב עשירותו היה לבו גם, ולא התערב בין הבריות, בקושי רב פלט "שלום" לכמה אנשים. והנה הגיע זמן הבחירות לוועד בית הכנסת, ואותו עשיר הגיש מעמדותו. מיד החל לשנות את יחסו, לאחד קנה פתיחת ההיכל, ולשני הרמת ספר תורה, ולשלישי עליית ששי, וכך עשה בכל שבת ושבת, והיה מתערב עם הבריות. מה גרם לו זאת? הבחירות!

כך הוא האדם, בכל השנה שקוע בתרדמה עצומה, בקושי מגיע לבית הכנסת, בקושי מקים מצות בסיסיות, ועל חומרות, מאן דבר שמיה?? אולם בהגיע חודש אלול רואה הוא את עצמו קרוב ליום הדין, ומיד נותן אל לבו לקיים כל מצוה וחסידות שבאה לידו כדי ליפול בחלק החיים, הפרנסה, הבריאות, השלום, השלוה וכו'. ודבר ראשון שעלינו לדעת הוא, שיצר הרע אורב לנו בכל יום ובכל רגע, וכבר ספרו על חיילים שחזרו מהמלחמה ששים ושמיים על הניצחון ופגשו בחסיד אחד שאמר להם: "חזרתם מן המלחמה הקטנה, ועתה נכונה לכם מלחמה גדולה - היא מלחמת היצר". (כתובת פסים)

בעל התניא היה אומר "בחודש אלול שהמלך בשדה" משל למה הדבר דומה אם אורח רוצה לכתוב מכתב למלך שמעונין להיפגש אתו או שיעזור לו ע"י שיחת טלפון. הסיכוי להיפגש עם המלך קלוש, אולי יש איזה אחוז מתוך מאה אלף שהמכתב בכלל יגיע למלך ולא יעבור סינון ע"י עבדיו. ופתאום באותו עיר יצאו בכרזות שמחר המלך יורד לעם לטקס חגיגי ללווץ ידיים לאזרחים דבר שפעם בשנה קורה. ואותו אורח פשוט שכבר שנים מחכה לתשובה לגבי מכתבו מוצא את עצמו לווחץ יד למלך ומשוחח אתו בספונגניות וזה הזמן לפרוק ולדרוש הכל, אותו דבר חודש אלול נאמר שהמלך בשדה שהשכינה שורה למטה כל חודש אלול "אני לדודי ודודי לי" ר"ת אלול קול דודי דופק ואומר לנשמה. קומו אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח". חודש אלול זה הזמן הכי נכון שאלוקים קשוב ובוחר ביתר שאת וביתר עוז כל אחד ואחד לכן עלינו להשאיר רושם טוב כדי שנכתב לחיים טובים ולשלום בראש השנה.

והקללה, אם-לא תשמעו אל-מצות ה' אלהיכם, וסרתם מן הדרך... (ראה יא.כח) אצל ברכה נאמר רק: "אשר תשמעו", ואילו אצל קללה נאמר נוסח על "לא תשמעו" גם "וסרתם מן הדרך"? לפי שמחשבה טובה הקדוש-ברוך-הוא מצרפה למעשה, הרי ממילא בשמיעה גרידא, עוד לפני העשייה, כבר באה הברכה. אבל מחשבה רעה הלא אינה מצטרפת למעשה, לכן אין הקללה באה מיד אחרי אי-השמיעה, אלא מן ההכרח שיהיה גם מעשה - "וסרתם מן הדרך"...

"ראה, אנכי נתן לפניכם-חיים: ברכה, וקללה". (ראה יא. כו) כתב הגאון חתם סופר רמז מוסר כי הברכות והקללות לא נתנו אלא לבינונים יען שהצדיקים לא חוששים לכל זה, ולרשעים לא יועילו כל תוכחות שבעולם נמצא שכל הרעש הגדול הזה רק לבינונים שהם נמצאים בין שני גורי אריות יצר הטוב ויצר הרע על זה אמרו חכמינו זיכרונם לברכה שהצדיקים שופטים יצר הטוב והרשעים שופטים יצר הרע והבינונים שופטים אותם זה וזה ולהם יצדקו הברכות ואם חס ושלום קלקלו דרכיהם, יש קללות, בשביל זה קוראים את ארץ ישראל ארץ כנען שאם זכו הרי ארץ ישראל, ארץ זבת חלב ודבש ואם חס ושלום לא זכו ארץ כנען ראשי תיבות כינור נעים עם נבל שהשכינה נקראת כינור נעים ואם לא חס ושלום ביד נבל כך כתוב בשמנה לחמו. (אהבת חיים).

ימים אלו הם מסוגלים לכך ביותר, וכמבואר בספרי המוסר והחסידות כי "פרשת ראה" נקראת לעולם קודם חודש "אלול". ומרן הגאון הצדיק רבי יהודה צדקה זכר צדיק לברכה, וזכותו יגן עלינו אמן, אמר: שסדר הפרשיות: ראה שופטים, כי תצא, כי תבוא, נצבים, וילך, האזינו, וזאת הברכה, בראשית, רומז לנו דבר יפה. רא"ה ראשי תיבות, ראה אלול הגיע, לפיכך "שופטים" ושותרים תיתן לך בכל שערך, תבדוק מעשיך, תשפוט דרכיך, ועוד עליך לזכור "כי תצא" מן העולם אז יהיה "כי תבוא" לשמים, ושם תעמוד לדין שנאמר אתם "נצבים", אחרי כן "וילך" אך לאן? אם "האזינו" שמע לתורה, אז "וזאת הברכה", ואם לא אז "בראשית" מתחיל גלגול חודש לתקן הכל.

בחודש אלול צריך אדם לעבוד כמה שיותר לרכוש לעצמו מצות ומעשים טובים, ואפילו דקדוקי סופרים, חומרות וחסידויות, כיון שאינו יודע איזה מהם יכריע את הדין לטובה. שאלו פעם את המניד מדובנא, עליו השלום, במה שונה חודש אלול משאר חדשי השנה? ענה להם כדרכו

19:08	כניסת השבת
20:08	צאת השבת
19:28	שקיעה
20:40	ר. תם
6:07	הנץ

הפטרה: "ענינה סווארה"

לכן בימים אלו זה הזמן לסדר מן הדרך הרעה כדי שהקללה לא תחתם ביום כיפור ח"ו ואם לא מאהבה אז מיראה. מסופר על רב סעדיה גאון שהגיע לאיזה כפר, והתארח אצל כפרי אחד שלא ידע שהוא הרב סעדיה גאון, הכפרי כיבד אותו כמו שמכבדים כל אורח. והנה אחר כמה ימים נודע לו את זהותו של הרב, שהוא רב סעדיה גאון, הלך הכפרי ונפל לפני רגליו, ובוכה מתחנן, תסלח לי כבוד הרב לא ידעתי את ערכך ולא כבדתי אותך כראוי לך, והרב אומר לו הלא כבדת אותי בכל כחך, והכפרי ממשיך לבכות ולהתחנן, לא כיבדתי אותך כראוי לכבוד הרב, וגם למחרת חזר שוב על הדבר הזה.. רב סעדיה גאון למד מוסר גדול מזה המעשה, ומאותו יום התחיל לסגף עצמו בכל מיני סיגופים, ולהתגלגל בשלג, וכדומה, שאלו אותו תלמידיו רבינו? על מה ולמה הוא עושה סיגופים כאלה? וסיפר להם את המעשה עם הכפרי, ואמר להם: גם אני מסגף את עצמי, כדי לכפר על הימים הראשונים שלא עבדתי את ה' כראוי, שהיום אני מכיר את בוראי יותר מאתמול, וכל יום אני מכיר אותו יותר, וע"כ כל יום אני מסגף את עצמי על חוסר עבודתי של אתמול, ושל ימים

עברו. וככל שאיש גדול יותר כך נובע מאיתנו להשתדל יותר. תארו לכם שקבעתם פגישה עם מלך של מדינה, לפני הפגישה האדם התרחץ התלבש יפה יחשוב איזה שיחה חיובית ליצור, שלא סתם יבזבו זמנו של מלך. המסקנה הכבוד והשתדלות שאנו מחלקים לבריות תלוי בגודל רמת אישיותו של האדם, אז כל שכן מלך מלכי המלכים שאין לו גוף ולא דמות הגוף שנאמר "אתה הראת לדעת שה' הוא האלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד מלבדו", כמה שנכבדו ביחס ישר לפי גדולתו "שלגדולתו אין חקר" לא נצליח לכבדו ולעבדו כפי שראוי ומגיע לו באמת. לכן ככל שלומדים יותר תורה מכירים באין סוף ברוך הוא ואז ביחס ישר היראת שמים עולה עד שמגיעים לסיגופים מעונות, אך לעולם ועם כל הכוונות הטובות לא נצליח לכבדו ולעבדו ביחס ישר לגדולתו. כי לגדולתו אין חקר ואין סוף אז מן הסתם תעניות זה עוד כלום לעומת הוד רוממותו באמת. אך הקב"ה אינו רוצה סיגופים ותעניות אלא כל אחד ישתדל לעשות את המקסימם בעבודת השם ואם יש ביכולת נשמתו להגיע לדרגת סיגופים אמיתית אז הבריות מעידים עליו שהוא צדיק האמת ועבד השם אמיתי.

סיפור בהמשכים
"צופה בנשמות" חלק ב.

ציצור: הרב שבתי סלביצקי, כיום שליח הרבי באנטוורפן שבבלגיה, ועמד לנסוע לשנת לימודים בחצר הרבי. **המשך:** כשהגיע הרבי לסוף המכתב, למקום שבו צוין שמו של השכן, הרים את עיניו אל שבת, ובמבט רציני שאל: "אפרים בן...?". שבת עמד בנזק. מצפוני ייסר אותו והוא חש כאילו הרבי אומר לו: את דאגותיך שטחת בשלושה עמודים ולא חיסרת דבר, ואילו את דאגת הזולת בקושי זכרת, וגם שכחת את שם אימו! הרבי שאל שוב: "אפרים בן...?", ממתין לתשובתו של שבת, שלא ידע את נפשו. לבסוף לקח הרבי עיפרון וציין בצד הדף, ליד שמו של האישי, את המילים: "דבורה-אסתר". שבת יצא מה'יחידות' נרגש ונסער. הוא חש כי הרבי לימד אותו פרק באהבת-ישראל ואכפתיות מהזולת. בה-בעת נוכח זה עתה בגילוי רוח-קודשו של הרבי, שידע בעצמו את שם אימו של שכנו המהנדס. בהזדמנות קרובה התקשר אל מר גולן, וסיפר לו בהתרגשות את מה שאירע בעת ה'יחידות'. הוא גם הסביר לו כי הרבי לוקח עמו את הדף, שבו ציין את שמו ושם אימו, כדי להזכירו בתפילה על ציון-קברו של הרבי הקודם, למען רפואתו השלמה. מר גולן אכן היה נרגש ושמח מקבלת הברכה, אולם דווקא באשר לשם אימו הגיב בתמיחה. "מזר מאור", אמר, "אני מאמין כי הרבי הוא אדם גדול וקדוש, אבל אימי איננה נקראת אסתר ויש לה רק שם אחד – דבורה!". שבת, חסיד צעיר ונלהב, הסביר למר גולן כי אם הרבי כתב בכתב-ידו את השם דבורה-אסתר, אין ספק כי זה שמה המלא של האם. הוא הפציר בו לחקור אצל קרובי משפחת אימו, כדי לברר מה עומד מאחורי השם שהוסיף הרבי. אפרים נשמע ספקן. בתחילה טען כי אין אצל מי לברר. לבסוף נזכר בדודה מבוגרת, שהתגוררה ברוסיה, והביע תקווה כי היא תוכל לשפוך אור על התעלומה. "אתקשר אליך כדי לשמוע מה העלית", הבטיח שבת. כעבור זמן שוב טלפן שבת אל מר גולן. הפעם היה האישי נשמע נרגש ונפעם. לדבריו, שאל את הדודה מה היה שמה המלא של אימו, כמובן בלי לומר לה דבר על מה שכתב הרבי. הדודה השיבה ששמה היה דבורה. אפרים ניסה לרענן את זיכרונו ושאל: "אולי היה לה עוד שם?". הדודה הגיבה בהמהום קל, ואז אמרה: "כן, ודאי. בלידתה נתנו לה הורינו את השם דבורה-אסתר, אולם כשבגרה לא אהבה את השם השני, ולמעשה לא השתמשנו בו. כאשר עלתה ארצה החליטה לא להזכיר שם זה, וכך הוא נשכח לגמרי". שבת שמע את הדברים בהתרגשות, ומר גולן אמר: "מתברר שצדקת. יש לרבי ראייה שבני-אדם רגילים אינם יכולים לתפוס". סוף!

פנית ההלכות
"דברים האסורים מדין השמעת קולי"

- א.** אסור להשמיע קול בכלי שיר בשבת, שמא יתקן כלי שיר. ולא דווקא בכלי שיר, אלא אפילו ביד, כגון להכות כף אל כף כשהוא במקום שמחה ושיר, אסור. ולא אסור אלא בקול של שיר. וכל שכן שאסור להשמיע כלי שיר הפועלים ע"י חשמל או מגבר. (ילקוט שבת ה' עמ' סו)
- ב.** מותר להכות כף אל כף בשבת כדי לעורר את הישנים מתרדמתם, שמאחר ואינו דרך שירה אין בזה אסור משום השמעת קול בשבת. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד סז)
- ג.** אף על פי שכל השמעת קול שאינה דרך שירה מותרת בשבת, מכל מקום מי שהופקד לשמור את הפירות, ורוצה להכות כף אל כף כדי להבריח את העופות, אסור לו לעשות כן, אף שאינו דרך שיר, דחיישינן שמא ייטול צרור ויזרוק לרשות הרבים כשירצה להבריחם. (ילקוט יוסף שבת כרך ה' עמוד סח)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"